Zvon sv. Barbora

Akcí letošního léta na náměstí A. Jiráska byla oprava kříže na kostele sv. Václava spojená s jeho částečným pozlacením, včetně makovice věže. Součástí této akce bylo také sejmutí zvonu z lucerny věže, který byl v havarijním stavu. Jedná se asi o 44 kilogramový zvon ulitý v roce 1802 brněnským zvonařem Klementem Stecherem. Zvon byl zasvěcen svaté Barboře, proto jméno sv. Barbora.

Roky se tradovalo, že se jedná o lanškrounský umíráček, zvon, na který se zvonilo při úmrtí obyvatele města. Ovšem podle kampanologů, se zvony zasvěcené sv. Barboře jako umíráčky nepoužívaly. Spíše sloužily jako zvony oznamující nějakou pohromu, svolání hasičů, nebo obránců města. Takový předchůdce dnešních sirén. V lucerně věže totiž bylo ještě jedno uložení pro zvon, který tu však chybí. Je tedy možné, že původní umíráček byl při válečných rekvizicích sejmut a odveden pro válečné potřeby a sv. Barbora ponechána.

Musíme se zmínit o postavě svaté Barbory a proč má tu výsadu být spojovaná s pomocí při ohrožení. Životopis sv. Barbory z Nikomédie (dnes Izmid v Turecku, přelom 3. a 4. století) je zbudován na legendách. Otec, pohanský šlechtic a obchodník jménem Dioskuros, dal postavit pro svou krásnou dceru věž, do níž ji uvěznil, aby ji ochránil před křesťanskými vlivy, když byl na cestách. To se však nepovedlo a Barbora přesto přijala křest. Otce to tak rozhněvalo, že svou dceru vydal soudci. Barbora se měla skrývat v jeskyních, ale nakonec byla předvedena před soud a měla se zřeknout své víry. Neuposlechla a byla krutě mučena. Vše ale statečně snášela. Soudce dal nakonec příkaz setnout ji hlavu. Popravy se ujal její otec a dle legendy, jakmile ji sťal, zahřměl hrom a on padl mrtev.
Zajímavostí je, že sv. Barbora je v křesťanské mytologii uváděna jako patronka horníků, dělostřelců, pyrotechniků, věží, tunelů, pevností, architektů, stavebních dělníků, pokrývačů, zedníků, slévačů, zvonařů, kovářů, kameníků, tesařů, zvoníků, hrobníků, kloboučníků, kuchařů, řezníků, sedláků a hasičů. Je ochránkyně dívek, zajatců, při rizikových povoláních, proti náhlému úmrtí způsobeném důlními závaly a zásahy dělových koulí. Dále je pomocnice v nouzi, proti horečce, moru, umírajících a za dobrou hodinu smrti. Je záštitou proti ohni a bouřce.
V sakrálním prostoru ji můžeme spatřit s atributy věže se třemi okny, kalichem, palmovým listem, pavím perem, knihou a mečem.
Při výčtu čeho je sv. Barbora patronkou a přímluvkyní, může být i dnes pro mnohé z nás inspirací a vzorem.

Svatá Barbora, byla v Lanškrouně oblíbená, což nasvědčuje i vitráž v presbytáři kostela sv. Václava. Vitráž byla zhotovena při rekonstrukci kostela